

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : 2008/6797

Davacı : Seslendirme Sanatçıları Meslek Birliği (Birlik)

Vekili : Av. Halil Erdal

, Necatibey Cad. 8/17 Sıhhiye - ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent - ANKARA

Vekili : Av. Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 15.06.2008 tarih ve 06-44/566-152 sayılı

kararının; davacının 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kurulmuş bir meslek birliği olması nedeniyle verdiği kararların rekabet hukuku kapsamında değil, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, şikâyetçilerin isimlerinin her aşamada gizlendiği, bu durumun somut bir açıklayıcı savunma yapılmasını engellediği, Birlik üyesi olmayan sanatçıların çalışma şartlarının kısıtlanmadığı, dolayısıyla 4. maddenin ihlâl edilmediği, Birliğin Kanun'daki "teşebbüs birliği" tanımlamasına uymadığı, alınan kararın Türkçe'yi doğru kullanmayan kişilerin seslendirme yapmasına yönelik bir tepki olduğu, soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin kim olduğunun belli olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının 5846 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca kurulan bir meslek birliği olduğunun, gerekçeli kararda belirtildiği, ancak davacının 5846 sayılı Kanun uyarınca kurulmuş bir meslek birliği oluşunun, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan teşebbüs birliği olarak değerlendirilmesine engel olmadığı, rekabet soruşturmalarında re'sen araştırma ilkesi geçerli olduğu, bu nedenle şikâyetçi isminin gizli tutulmasının hakkında soruşturma yapılan taraf açısından önem taşımadığı, soruşturma raporunda birlik üyesi olmayan seslendirme sanatçılarının faaliyetlerinin tümüyle sona ermediği belirtilmekle birlikte, söz konusu kişilerin faaliyetlerinin önemli ölçüde kısıtlandığının ortaya konulduğu, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinde "Soruşturmaya karar verildiği takdirde, Kurul ilgili daire başkanının gözetiminde soruşturmayı yürütecek raportör ve raportörleri belirler" hükmü yer aldığından, davacı hakkında yürütülen soruşturmada Rekabet Kurulu üyesi görevlendirilmediği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Cihangir CENGİZ'in Düşüncesi : Kurul kararında yer alan tespitlerin, davacının şikayete konu kararı ve bu kararı uygulamaya yönelik eylemleri ile üyeleriyle rakip konumunda bulunan birlik üyesi olmayan diğer seslendirme sanatçılarının ticarî faaliyetlerini fiilen zorlaştırmakta ve engellemekte olduğunu gösterdiği, bununla, davacının diğer sanatçıların stüdyolara hizmet temin etmesinin önüne geçerek, stüdyoların alternatif temin kaynaklarını ortadan kaldırmaya ve böylece ücret tarifesi ve diğer çalışma koşulları hakkındaki önceki kararının etkinliğini sağlamaya çalıştığı anlaşılmış, dolayısıyla birliğe üye olmayan sanatçıların ilgili pazardan dışlanmasını amaçladığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, davacının şikayete konu kararının ve bu kararın hayata geçirilmesine ilişkin stüdyolara yazı gönderilmesi, stüdyoların aranması gibi eylemlerinin, "rakip

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : 2008/6797

teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması..." suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlâl teşkil ettiği anlaşıldığından, bu eylemler nedeniyle davacıya idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Birgül KURT'un Düşüncesi: Dava, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin (d) bendinin ihlâl edildiğine ve idari para cezası verilmesine ilişkin olan 15.6.2006 tarih ve 06-44/566-152 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Ekonomik kararlarını ilgili mevzuat çerçevesinde oluşturmak durumunda olan teşebbüslerin mevzuata uygunluğu denetimi idari makamlar ile yargı mercilerinin faaliyetlerinin, ayrıca rekabete uygun olup olmadığının denetimi 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun yayınlanmıştır. Bu Yasa kapsamında sayılan ve faaliyetleri ile ilgili konularda tek başlarına ve bağımsız karar vermeleri öngörülmuş olan teşebbüslerin aldıkları kararların ve yaptıkları uygulamaların, rekabete aykırı olup olmadığının incelenmesine ilişkin alanın sınırları ise diğer mercilerin görev alanları ile belirlemiştir.

Amacı mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı karar ve uygulamaları önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olan 4054 sayılı Yasanın 4. maddesinde, "Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi " yasaklanan faaliyetler arasında sayılmış, düzenlenen bu fiilleri yaptığı tespit edilenlere verilecek ceza da Yasanın 16. maddesinde belirlenmiştir.

Uyuşmazlıkta, 5846 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca çıkarılan "Fikir ve Sanat Eseri Sahipleri ile Komşu Hak Sahipleri Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzük"ün 7. maddesi kapsamında, bağlantılı hak sahibi olarak icracı sanatçı statüsündeki seslendirme sanatçılarınca kurulmuş olan ve 5846 sayılı Kanun'un 42/A maddesi uyarınca, seslendirme kullanımını talep eden kuruluşlara yönelik olarak ücret tarifelerini belirleme yetkisi bulunan davacı Birlikçe; özellikle özel stüdyolarda düşen ücretler sebebiyle 2005 yılı için taban ücret tarifesinin yayımlandığı ve bu ücret tarifesi ile diğer çalışma şartlarının stüdyo ve televizyonlara gönderildiği, bu tarihten itibaren, davacı Birlikçe yeni tarifeyi ve çalışma koşullarını kabul etmeyen stüdyolarla çalışılmamasına yönelik prensip kararı alındığı ve üyelere bu karara uymalarının beklendiği, hareketin kamuoyuna "Türkiye Sessiz Kalmasın" adlı bir boykot olarak duyurulduğu, sonraki aşamada ise; davacı, üyesi olmayan sanatçılarla aynı film ve dizide konuşulmayacağı ve aynı stüdyoya girilmeyeceği yolunda stüdyolara faksler gönderildiği, Birlik üyesi olmayan sanatçılarla çalışan stüdyoların yazılar gönderilerek uyarıldığı, bu uygulamalar sonucu davacı, üyesi olmayan sanatçıların, yabancı film ve dizi seslendirme yapabildikleri stüdyo sayısının etkili oranda sınırlandırıldığı görülmektedir.

T.C.
D AN İŞ TAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : 2008/6797

İcracı sanatçı statüsündeki seslendirme sanatçılarının 600' e yakınının üye, 160'a yakınının ise üye olmadığı davacı Birliğin karar ve uygulamaları ile Birlik üyesi olmayan sanatçıların stüdyolara hizmet vermesini engelleyip, **stüdyoların** alternatif temin kaynaklarını ortadan kaldırarak, ücret tarifesi ve diğer çalışma koşullarına ilişkin kararının etkinliğini sağlamayı amaçladığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı teşebbüs birliğinin 5846 sayılı Yasa ve ilgili Tüzüğün hükümleri uyarınca faaliyet alanına ilişkin olarak taban ücret tarifesini belirme yetkisi olduğundan, bu kararın mevzuata uygunluğu denetimi ilgili idari ve yargı mercilerine ait olmakla birlikte, tarifenin belirlenmesinden sonra yaptığı uygulamaların rekabeti kısıtlayıcı olup olmadığını denetimi ve gerekli düzenlemeleri yapmakla görevli ve yetkili davalı idare Kurulunun soruşturma sonucu, taban ücret tarifesinin belirlenmesi sonrasında, davacı Birliğin rakiplerinin faaliyetlerinin **zorlaştırıldığı**nin tespiti üzerine, 4054 sayılı Yasanın 4 ve 16. maddeleri uyarınca aldığı dava konusu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Davacının iddialarında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için **önceden belirlenen** 14.10.2008 tarihinde davacı vekili **Av. Halil Erdal Alarşlan**'ın, davalı Rekabet Kurumu vekili **Av.Meltem Türkoğlu**'nun geldikleri, Danıştay **Savcısı'nın** hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüşüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 15.06.2008 tarih ve **06-44/566-152** sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin ilk fıkrasında, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan teşebbüslerarası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, ikinci fıkrasının (d) bendinde de "rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin **zorlaştırılması**, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması..." bu hallerden biri olarak sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının yapmış **'olduğu'** duyurular ile seslendirme stüdyolarına uygulanacak seslendirme ve yönetmelik ücretlerini ve sair çalışma koşullarını belirlediği, aldığı kararla **15.01.2005'ten** itibaren davacı Birlik üyesi olmayan kişilerle aynı stüdyoya girilmeyeceği, aynı film ve dizide konuşulmayacağı ilân edildiği, seslendirme stüdyolarına gönderilen yazılar ile ücret ve çalışma koşullarına uyacağını beyan etmeyen stüdyolarla **çalışılmayacağı**nın duyurulduğu, bunların ertesinde, stüdyolara uygulanan baskı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : 2008/6797

sonucunda, boykot ya da grev eylemine katılmak istemeyen sanatçıların sürekli seslendirmesini ve yönetmenliğini yaptıkları işlerin ellerinden alındığı ve birliğe üye olmayan seslendirme **sanatçılarıyla** çalışan stüdyolara Birlik **üyesi** sanatçıların hizmet vermesinin engellenmeye çalışıldığı, bazı stüdyo ve kanalların Birlik üyesi olmayan **seslendirmecilerle** çalıştıkları gerekçesiyle boykot edildiği, davacının, sözü edilen karar ve eylemlerinin **4054** sayılı Kanun kapsamında rekabet ihlâli oluşturduğu yönündeki iddiaları içeren şikâyet dilekçesinin 09.05.2005 tarihinde Kurum kayıtlarına girmesi üzerine, ön araştırma ve soruşturma açıldığı, yapılan soruşturma sonucunda dava konusu Kurul kararı ile davacının, Birlik üyesi olmayan seslendirme sanatçılarına yönelik olarak almış olduğu **"15 Ocak 2005'ten** itibaren davacı, üyelerinin aldığı karar doğrultusunda davacı, üyesi olmayan kişilerle aynı stüdyoya girilmeyecek, aynı film ve dizide konuşulmayacaktır" şeklindeki Birlik kararının ve buna bağlı eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (d) bendini ihlâl ettiğine, bu nedenle davacının, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2006/1 sayılı **Tebliğ** uyarınca, cirosunun yeterli olmaması nedeniyle asgari ceza miktarı olan **6.300** (altıbinüçyüzaltmışsekiz) YTL idarî para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Davacı Birlik, öncelikle eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri ile 5846 sayılı Kanun'un 52. maddesine uygun biçimde düzenlenmiş sözleşmeleri imzalayarak ve eser veya hak sahibinden malî hakları kullanma yetkilerini devralarak, Kanun'un 10. maddesine göre **ilim-edebiyat** eserleri üzerindeki hakları kullanmak, süreli olmayan yayınları çoğaltan ve yayın üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve bu Kanun ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Seslendirme stüdyoları ve televizyon kuruluşlarına seslendirme hizmeti veren her bir seslendirme sanatçısı, bu faaliyetleri sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer verilen "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri" şeklindeki teşebbüs tanımı kapsamında teşebbüs iken, bu doğrultuda, iktisadî faaliyetleri sebebiyle teşebbüs niteliğini haiz bulunan seslendirme sanatçılarının üye olduğu davacı da, 5846 sayılı Kanun'da düzenlenen kuruluş amacı ve görevleri çerçevesinde, yine 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesindeki "teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri" şeklindeki teşebbüs birliği tanımı uyarınca bir teşebbüs birliğidir.

İnceleme sürecinde davacının, Birlik üyesi olmayan sanatçılara karşı yürüttüğü dışlayıcı eylemlerine ilişkin kararını ilk olarak 07.01.2005 tarihli yazısı ile duyurduğunun, **Raportörlerce** davacı Birlik merkezinde yapılan yerinde inceleme esnasında elde edilen belgelerden tespit edildiği, söz konusu yazıda esasen, meslek kalitesini artırmaya yönelik olarak belirlenen ücret dışındaki diğer çalışma şartlarının stüdyo ve televizyonlara bildirildiği, yazıda "Meslek şartlarını, kalitesini, üye haklarını, telif haklarını korumak ve kollamak için,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : **2008/6797**

yasaların verdiği hak ve yetkiler doğrultusunda hareket eden meslek Birliğimiz, iş yaptığımız kanal ve şirketlerdeki şartları gözden geçirmiş ve uygulanması gerekli olan koşulları tespit etmiştir. Konuştuğumuz dilin yeterince tahrip edildiği ortadadır. Bu gidişe sön vermek için doğru çevirilere, kalifiye konuşmacılara ve bunları denetleyecek eğitimli yönetmenlere ihtiyaç olduğu kesindir. Bu koşulların uygulanması hem meslek birliğimizin hem de bu işi yapan sizlerin yararına olacaktır. Bu nedenle meslek birliğimiz sizden bazı isteklerde bulunmayı uygun görmüştür. Konuya ilgisiz kalmayacağınız umuduyla isteklerimizi ek'te bildiriyoruz." ifadelerine yer verildiği, sözü edilen ekin, "Ses-Bir Seslendirme Sanatçıları Meslek Birliği Üyelerinin Televizyon Kanalları ve Bu Kanallara İş Yapan Özel Şirketlerden İsteddiği İşyeri Çalışma Şartları" başlığını taşıdığı ve bu duyurunun 6. maddesinde "6-15 Ocak 2005'ten itibaren Ses-Bir üyelerinin aldığı karar doğrultusunda, Ses-Bir üyesi olmayan kişilerle aynı stüdyoya girilmeyecek, aynı film ve dizide konuşulmayacaktır. Seslendirme mesleğindeki kirliliğini önlemek amacıyla bu kararı almış bulunuyoruz. Bu işin eğitimini almamış kişilerle aynı ortamı paylaşmak istemiyoruz..." ifadelerinin yer aldığı, çalışma koşulları hakkında stüdyolara gönderilen yazının bir örneğinin ve bazı stüdyoların yöneticileri hakkındaki bir takım iddiaları içeren bir başka duyurunun da "Basın Bildirisi" başlığı altında internet sitesinde ilan edildiği bu bildiri de, yukarıda yer verilen 07.01.2005 tarihli fakstaki, "15 Ocak 2005'ten itibaren Ses-Bir üyelerinin aldığı karar doğrultusunda Ses-Bir üyesi olmayan kişilerle aynı stüdyoya girilmeyecek, aynı film ve dizide konuşulmayacaktır" şeklindeki ifadenin kullanıldığı, davacının, üyesi olmayan sanatçılara yönelik dışlayıcı eylemlerini, "<http://www.seslendirme.net>" adresindeki internet sitesinde yayımlanan bir açıklama ile de duyurduğu, bu duyuruda da aynen, "15 Ocak 2005'ten itibaren Ses-Bir üyesi olmayan kişilerle aynı stüdyoya girilmeyecek, aynı film ve dizide konuşulmayacaktır" ifadesine yer verildiği, kamuoyuna duyurulan söz konusu kararın uygulanmasına yönelik girişimlerde bulunulduğunun bunlar dışındaki belgeler ile de ortaya konulduğu, örneğin, Ak'la Kara isimli şirketin ücret tarifesini kabul etmesine karşın istifacılarla çalışmaya devam ettiğinin tespit edilmesi üzerine, şirkete Nisan ayında davacı tarafından gönderilen bir yazıda "04 Şubat ve 09 Şubat 2005 tarihli Ses-Bir'e göndermiş olduğunuz fakslarınızda Ses-Bir'in belirlediği taban ücretleri kabul ettiğinizi beyan etmişsiniz. stüdyonuz Ak'la Kara'da Ses-Bir üyesi olmayanlarla kayıt aldığınız tespit edilmiştir. Bu da Ses-Bir üyelerinin Ses-Bir üyesi olmayanlarla aynı stüdyoda kanal dahi olsa kayda girmeme ilkesine ters düştüğünden şirketiniz tarafından bu durum düzeltilene kadar Ses-Bir, üyelerinin şirketinizle çalışmayacağını üzümlere bildiririz." ifadelerine yer verildiği, Ak'la Kara isimli stüdyonun birliğe gönderdiği cevap yazısında da defalarca seslendirme yapması için çağrılan davacı üyesi sanatçıların birliğin aldığı karar doğrultusunda kayda gelemeyeceklerinin kendilerine bildirildiğine yer verildiği, davacının, 31.01.2005 tarihinde Afife Jale Kültür Merkezi'nde yapılan genel kurul toplantısında alınan yeni ücret tarifesini kabul etmeyen bazı stüdyoların boykot edilmesi yönündeki kararlar üzerine, birlik üyesi 11 sanatçının karara katılmamaları sebebiyle 03.02.2005 tarihinde istifa dilekçelerini verdikleri, davacının, istifaları

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4780
Karar No : 2008/6797

aynı gün yapılan yönetim kurulu toplantısında görüştüğü ve 07.02.2005 tarihinde kabul kararını taraflara iletildiği, istifaların kabulünün, taraflara bildirilmeden önce 04.02.2005'te, birliğin internet sitesinden **kamuoyuna** duyurulduğu, istifa etmelerinden iki hafta sonra sözü edilen **11** seslendirme sanatçısının 18.02.2005 tarihli dilekçeleriyle, birlik hareketinin zarar görmemesi gerekçesiyle istifalarının işleme konulmaması yönündeki taleplerini davacıya bildirmelerine karşın, davacının, birliğe tekrar katılma taleplerini reddettiği ve bu kişilerin kesin ihraçları ile cezalandırılmalarına karar verdiği hususları tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, Birliğin söz konusu kararı ve bu kararı uygulamaya yönelik eylemleri ile üyeleriyle rakip konumunda bulunan Birlik üyesi olmayan diğer seslendirme sanatçıların ticarî faaliyetlerini zorlaştırdığı ve engellediği, bununla, Birliğin diğer sanatçıların stüdyolara hizmet temin etmesinin önüne geçerek, stüdyoların alternatif temin kaynaklarını ortadan kaldırmaya ve böylece ücret tarifesi ve diğer çalışma koşulları hakkındaki önceki kararının etkinliğini sağlamaya çalıştığı, dolayısıyla Birliğe üye olmayan sanatçıların ilgili pazardan dışlanmasını amaçladığı görülmektedir.

Bu durumda, Birliğin anılan kararının, stüdyolara gönderdiği yazının ve stüdyoların aranması gibi eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlâl teşkil ettiği anlaşıldığından, davacı Birliğe idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 14.10.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Orhun	Suna	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	YET	TÜRKOĞLU	KARAKAYA	ÖDEN

Yargılama Giderleri :

Toplam Harç : 65,70.-YTL
Posta Ücreti : 46,00.-YTL
Toplam : 111,70.-YTL

